

عنوان مقاله:

ارتقاء بهره وری آب با کاهش ضایعات تولید گندم در شرق دریاچه ارومیه

محل انتشار:

اولین کنگره بین المللی و چهارمین کنگره ملی آبیاری و زهکشی ایران (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسنده:

ابوالفضل ناصری - دانشیار پژوهش، بخش تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی آذربایجان شرقی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تبریز، ایران

خلاصه مقاله:

ضایعات محصولات کشاورزی از رویکرد اتلاف نهاده های تولیدی از جمله آب آبیاری دارای اهمیت اقتصادی و اجتماعی قابل توجهی است. این بررسی با هدف تحلیل اثربخشی کاهش ضایعات تولید گندم در ارتقاء بهره وری آب و کاهش زیان اقتصادی در شرق دریاچه ارومیه (آذربایجان شرقی) انجام گردید. در این پژوهش، میزان ضایعات طبیعی و ضایعات در مراحل کاشت، داشت، برداشت، حمل و نقل و نگهداری در تولید گندم با استفاده از یافته های پژوهشی پیشین و نظرات کارشناسی برآورد گردید. طول دوره آماری موردبررسی 43 سال و گستره پژوهش شامل 20 شهرستان در استان آذربایجان شرقی بود. نتایج نشان داد میانگین هدر رفت آب از طریق ضایعات گندم در آذربایجان شرقی 149 میلیون مترمکعب معادل 2/5 برابر حجم سد مخزنی علویان در رقوم نرمال می باشد. کمترین و بیشترین میزان هدر رفت آب به ترتیب 99 (در سال 1354) و 235 (در سال 1368) میلیون مترمکعب بود. زیان اقتصادی میانگین هدر رفت آب از طریق ضایعات با احتساب نرخ دولتی ارز دلار 4200 تومان و نرخ صرافی ها 13000 تومان به ترتیب 188 و 583 میلیارد تومان به دست آمد. با کاهش قابل ملاحظه در ضایعات تولید و با در نظر گرفتن به نرخ ارز دلار، پتانسیل ایجاد شغل در مشاغل خرد در استان بین 6000 و 20000 نفر است. بیشترین و کمترین مقدار هدر رفت آب از طریق ضایعات تولید گندم در طول 43 سال گذشته در پهنه استان، به ترتیب از مزارع شهرستان های سراب (20 میلیون مترمکعب در سال) و کلیبر (1 میلیون مترمکعب در سال) بود. زیان اقتصادی هدر رفت یادشده از مزارع گندم شهرستان سراب با احتساب دولتی و صرافی ارز به ترتیب 25 و 78 میلیارد تومان به دست آمد. در این پژوهش راهکارهایی برای کاهش ضایعات تولید و زیان اقتصادی و ارتقای بهره وری مصرف آب در تولید گندم در آذربایجان شرقی پیشنهاد شده است.

کلمات کلیدی:

آذربایجان شرقی، تلفات تولید، زیان اقتصادی، ضایعات کشاورزی، کارایی مصرف آب

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1025314>

